

बीमा समिति

कुपण्डोल, ललितपुर

सेवा :	बीमा समिति सेवा
श्रेणी :	अधिकृत प्रथम
समूह :	प्रशासन
पद :	निर्देशक
परीक्षाको किसिम :	खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षा

खण्ड क

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क: ३००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तिर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या अङ्क	समय
प्रथम	बीमा र व्यवस्थापन (Insurance & Management)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	१० प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा
द्वितीय	व्यवसायिक योजना र समस्या समाधान (Business Plan & Problem Solving)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	१ प्रश्न X ५० अङ्क २ प्रश्न X २५ अङ्क	३ घण्टा
तृतीय	नेपालमा बीमा अभ्यास (Insurance Practice in Nepal)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	तर्कयुक्त विश्लेषण र समस्या समाधान (Critical Analysis & Problem Solving) ४ प्रश्न X २५ अङ्क	३ घण्टा

द्वितीय चरण: व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क: ३०

विषय	पूर्णाङ्क	उत्तिर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता (Interview)	३०	-	मौखिक (Oral) बोर्ड अन्तर्वार्ता (Board Interview)	-

खण्ड ख
पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र: **बीमा तथा ब्यवस्थापन (Insurance)**

समूह	बिषय	प्रश्नको विवरण			समय
		प्रश्न संख्या	अंकभार	पूर्णांक	
क	बीमा	५	१०	५०	४ घण्टा
ख	ब्यवस्थापन	५	१०	५०	
कूल जम्मा		१०		१००	

समूह क: **बीमा (Insurance)**

निम्न लिखित विषयहरूबाट ५ वटा प्रश्नहरू सोधिने छ। प्रत्येक प्रश्नको अंकभार १० हुनेछ।

- ❖ बीमा ऐन (Insurance Act)
- ❖ बीमा नियमावली (Insurance Rule)
- ❖ बीमितको हकहित संरक्षण र बीमा ब्यवसायको विकासमा बीमा समितिको भूमिका (Policyholders' Protection and Role of Beema Samiti in Development of Insurance Business)
- ❖ बीमा समिति आर्थिक कार्यविधि (Financial Procedure of Beema Samiti)
- ❖ बीमा समिति खरिद विनियमावली (Beema Samiti Procurement Bylaw)
- ❖ समितिको लगानी निर्देशिका (Investment Guidelines of Beema Samiti)
- ❖ पुनर्बीमा नीति (Reinsurance Policy)
- ❖ बीमकको बीमांकीय मूल्यांकन सम्बन्धी निर्देशिका (Actuarial Valuation Guideline Directive)
- ❖ बीमा ब्यवसाय ब्यवस्थापन: अन्डरराइटिङ, पुनर्बीमा, दाबी (Management of Insurance Business: Underwriting, Reinsurance, Claim)
- ❖ बीमा ब्यवसायको नियमन तथा अनुगमन (Regulation and Monitoring of Insurance Business)
- ❖ बीमामा मध्यस्थकर्ता (बीमा अभिकर्ता, बीमा सभेयर तथा बीमा दलाल) सम्बन्धी कानूनी ब्यवस्था (Legal Provision of Insurance Intermediaries)
- ❖ बीमा समिति कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली (Insurance Employee Bylaw)
- ❖ बीमा दाबी निराकरण सम्बन्धी ब्यवस्था (Legal Provision related to Claim Settlement)
- ❖ बीमा नियमनकारी निकायहरूको अन्तर्राष्ट्रिय संगठन (IAIS)

समूह ख: **ब्यवस्थापन:**

निम्न लिखित विषयहरूबाट ५ वटा प्रश्नहरू सोधिने छ । प्रत्येक प्रश्नको अंकभार १० हुनेछ ।

- ❖ संस्थागत सशासन, रणनीतिक योजना तथा विकास (Corporate Governance, Strategic Planning and Development)
- ❖ स्वट विश्लेषण (SWOT Analysis)
- ❖ ब्यवस्थापन सूचना प्रणाली (Management Information System)
- ❖ निर्णय प्रक्रिया, निर्णय प्रक्रियामा सूचना प्रविधिको उपयोग (Decision Process, Use of Information Technology in Decision Making)
- ❖ समूह गतिशीलता, दृष्टिकोण, संकट ब्यवस्थापन, द्वन्द्व ब्यवस्थापन, गुनासो ब्यवस्थापन (Group Dynamics, Attitude, Crisis Management, Conflict Management, Grievances Management)
- ❖ नेतृत्व, सञ्चार, समन्वय, सुपरीवेक्षण, ब्यवस्थापकीय क्षमता, संचार, नियन्त्रण, अनुगमन (Leadership, Communication, Coordination, Supervision, Managerial Skill, Communication, Controlling, Monitoring)
- ❖ समितिको भर्ना तथा छनौट र कार्य ढाँचा (Recruitment and Selection and Job Design of Samiti)
- ❖ समितिको तालिम तथा विकास (Training and Development Samiti)
- ❖ समितिको ब्यवस्थापन र समितिको स्वरूप (Management and Structure of Samiti)
- ❖ समितिको निर्णय प्रक्रिया (Decision Process of Samiti)

द्वितीय पत्र: **ब्यवसायिक योजना (Business Plan)**

समूह	बिषय	प्रश्नको विवरण			समय
		प्रश्न संख्या	अंकभार	पूर्णांक	
क	ब्यवसायिक योजना	१	५०	५०	४ घण्टा
ख	समस्या समाधान	२	२५	५०	
कूल जम्मा		१०		१००	

समूह क: **ब्यवसायिक योजना (Business Plan):**

कुनै कुनै काल्पनिक संस्थाको पेशा वा ब्यवसायको बारेमा ब्यवसायिक योजना तयार पार्नका लागि आवश्यक पर्ने सूचना तथा जानकारीहरू दिइनेछ । सोही आधारमा उक्त संस्थाको ब्यवसायिक योजना तयार गर्नु पर्नेछ ।

समूह ख: **समस्या समाधान (Problem Solving)**

बीमासंग सम्बन्धित कुनै दुईवटा समस्याको विवरण दिइनेछ । दिइएको समस्याको मुख्य बुँदाहरूको विश्लेषण गरी समस्या निराकरण गर्ने ब्यवहारिक सुझाव र सम्बन्धित नीति नियमको ब्यहोरा समेत उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

तृतीय पत्र : नेपालमा बीमा अभ्यास (Insurance Practices in Nepal)

विषयवस्तु (Contents):

१. बीमा क्षेत्रको अवस्था र अभ्यास (Situation and Practices of Insurance Sector)

- ❖ बीमा सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यास र नेपालमा यसको प्रभाव (International Practices relating to Insurance and its impact in Nepal)
- ❖ नेपालमा बीमा क्षेत्रको अवस्था, समस्या, चुनौती र सम्भावना (Situation, Problems, Challenges and Prospects of Insurance Sector in Nepal)

२. नेपालको सन्दर्भमा बीमा दाबी व्यवस्थापन (Insurance Claim Management in Nepali Context)

- ❖ जीवन बीमा (Life Insurance)
- ❖ अग्नी बीमा (Fire Insurance)
- ❖ सामुन्द्रिक बीमा (Marine Insurance)
- ❖ मोटर बीमा (Motor Insurance)
- ❖ ठेकेदार जोखिम बीमा (Contractor Risk Insurance)
- ❖ विविध बीमा (Miscellaneous Insurance)

३. पुनर्बीमाको प्रभावकारी व्यवस्थापन (Effective Management of Reinsurance)

- ❖ जोखिम व्यवस्थापन (Risk Management)
- ❖ पूँजी व्यवस्थापन (Capital Management)
- ❖ पुनर्बीमाको प्रर्यापता (Adequacy of Reinsurance)
- ❖ नेपालमा पुनर्बीमाको अभ्यास (Reinsurance Practices in Nepal)

४. नेपालको बीमा क्षेत्रमा संस्थागत सुशासनको अवस्था (Condition of Corporate Governance in Insurance Sector of Nepal)

- ❖ स्वच्छता (Fairness)
- ❖ पारदर्शिता (Transparency)
- ❖ नैतिकता र निष्ठा (Ethics and Integrity)
- ❖ उत्तरदायित्व (Accountability)
- ❖ परिपालन (Compliance)
- ❖ सरोकारवालाको व्यवस्थापन (Stakeholders' Management)

५. नेपालको बीमा व्यवसायमा वित्तीय व्यवस्थापन (Financial Management in Insurance Business of Nepal)

वित्तीय व्यवस्था (Financial Management) : वित्तीय संरचना (Financial Structure), वित्तीय मध्यस्थता (Financial Arbitration), वित्तीय उपकरणहरू (Financial Instruments), बचत परिचालन तथा लगानी प्रवाह (Saving Mobilization & Flow of Investment), वित्तीय प्रणालीका विद्यमान समस्याहरू (Current Problems of Financial Management System), बीमा विकास र आर्थिक विकास बीच अन्तरसम्बन्ध (Interrelation Between Insurance Development and Economic Development)

खण्ड ग
पाठ्यक्रम सम्बन्धी सूचना

१. यस परीक्षा योजनालाई प्रथम चरण (लिखित परीक्षा) र द्वितीय चरण (अन्तर्वार्ता) गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।
२. प्रथम चरणको लिखित परीक्षा तीन पत्रको लिइनेछ । प्रथम, द्वितीय र तृतीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
३. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
४. विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अंकको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
५. लिखित परीक्षामा प्रत्येक पत्र विषयका प्रत्येक प्रश्न/खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परिक्षार्थीले प्रत्येक प्रश्न/खण्डको उत्तर छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
६. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
७. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षा (अन्तर्वार्ता) मा सम्मिलित गराइनेछ ।
८. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाको अङ्क र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्ताको औषत अङ्कको कुल अङ्क योगका आधारमा योग्यताक्रम अनुसार अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ ।
९. पाठ्यक्रम लागू मिति : २०७५/८/५ देखि लागू हुनेछ ।

~ समाप्त ~